

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

15.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 21-го Февраля. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 21-go Lutego.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Февраля.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Главной Попечительницы Дѣтскихъ Приютовъ Княгини Голицыной.

Княгиня Софья Петровна! Многократные опыты неутомимой ревности вашей къ дѣламъ благотворенія явили тѣ же полезныя послѣдствія и на новомъ поприщѣ христіанскаго милосердія и любви къ ближнему. Основаніе, недавно вами положенное Дѣтскому Приюту въ Смоленскѣ, съ обезпеченіемъ его судьбы на предбудущія времена, не только помѣщеніемъ въ домъ, собственно ему принадлежащемъ, но и собраннымъ вами значительнымъ запаснымъ капиталомъ, и сверхъ того достаточнымъ на содержаніе его ежегоднымъ доходомъ, принадлежитъ къ числу тѣхъ подвиговъ неунышной дѣятельности вашей, кои издавна Мнѣ извѣстны. вполнѣ Мною оцѣнены и столь часто и много приносили Мнѣ истиннаго удовольствія. Отдавая и теперь должную справедливость трудамъ вашимъ,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Lutego.

NAJWYŻSZY RESKRYPT,

do Głównej Opiekunki Domów Przytulku dla Dzieci Księżny Golicynowej.

Кіежно Зофія córko Piotra! Wielokrotne dowody niezmołodowanej garliwości waszej w czynach dobroczynnych, sprawiły też same pożyteczne skutki i w nowej sferze miłosierdzia i chrześcijańskiej miłości bliźniego. Założenie przez was niedawno Przytulku dla dzieci w Smoleńsku, z zapewnieniem jego losu na przyszłość, nie tylko przez pomieszczenie go w domu, właściwie do niego należącym, ale też i przez opatrzenie go przez was znacznym kapitałem zapasowym, a oprócz tego dostatecznym na utrzymanie tegoż zakładu dochodem rocznym, należy do liczby tych dzieł niezmołodowanej czynności waszej, które oddawna Mi są wiadome, w zupełności przezę Mnie ocenione, i tak często i wiele sprawiały Mi prawdziwego zadowolenia. Oddając i teraz należytą sprawiedliwość pracom waszym, i życząc wam z całego serca takichże pocie-

С М Ъ С Ъ.

О ПРОИЗВЕДЕНІИ ХИРУРГИЧЕСКИХЪ ОПЕРАЦІЙ БЕЗЪ БОЛИ.

(Окончаніе.)

Дѣйствіе эѳира чрезъ плеву, покрывающую вѣтви легкихъ, на кровь всего тѣла и мозгъ, состоитъ въ упоеніи и обнаруживаетъ свои послѣдствія скорѣе у женщинъ чѣмъ у мужчинъ. Чтобы привести человека въ состояніе совершеннаго упоенія, необходимо 8-мь минутъ, и весьма рѣдко бываетъ достаточно 4—5 минутъ. Во время сего опьяненія прекращается дыханіе, является краснота на лицѣ, пульсъ, иногда становится медленнымъ и мелкимъ, отдышка иногда ускорляется и дѣлается неравною, а иногда медленною и слабою; рѣсницы разширяются; при болѣе продолжительной отдышкѣ эѳиромъ, замѣчали хрипѣніе, происходящее отъ ослабленія мышцъ гортани, прекращеніе пульса, охлажденіе членовъ, суживаніе рѣсницъ и вращаніе глазъ, какъ бываетъ во снѣ, вверхъ и внизъ. Нечувствительность и отсутствіе дыханія не достигаютъ той степени, которая замѣчается при отравленіи опиумомъ. Эѳиръ, по видимому, болѣе приступляетъ способность чувствованія нежели разумѣнія; ибо чаще всего больные нѣсколько помнятъ что съ ними или около нихъ сдѣлалось, но не двигаются и не чувствуютъ боли. Нѣкоторые чувствуютъ душноту,

ROZMAITOŚCI.

О ВЫКОНЬВАНІИ ОПЕРАЦІЙ ХИРУРГИЧЕСКИХЪ БЕЗЪ БОЛУ.

(Доко́нченіе.)

Дѣяніе эѳира чрезъ блоню выściefajacą kanały płucne, na krew całego ciała, a dalej na mózg, jest opajające, прѣдше у kobiet aniżeli u mężczyzn. Zazwyczaj na upojenie człowieka trzeba 8—10 minut, rzadko wystarcza 4—5 minut. Podczas takiego odurzenia okazuje się nieprzytomność, czerwoność twarzy, puls przyspiesza się i słabiej, czasem staje się powolnym i drobnym; oddychanie niekiedy następuje прѣдше i nieregularne, a czasem powolne i słabe; źrenice się rozszerzają; oddychając zaś dłużej eterem, postrzegano chrapanie, pochodzące od rozwolnienia muskulow krtani, nienienie pulsu, chłodnienie członków, zwężanie się źrenice i obracanie się oczu jak we śnie, do góry i do wewnątrz. Nieczulość i nieprzytomność nie dochodzi do tego stopnia jaki się postrzega po upojeniu przez opium. Zdaje się, że eter bardziej przytępia władzę czucia aniżeli pojmovania, albowiem najczęściej chorzy pamiętają cokolwiek co się z nimi i około nich stało, ale nie ruszają się i nie czują bólu. Niektórzy czują duszność, co zapewne pochodzi od niedostatecznej ilości powietrza zmieszanego z eterem; inni doznają przyjemnego marzenia. Niektórzy widzą i słyszą, lecz nie odpowiadają; muskuły ciała często tracą swoje napięcie i roz-

и желая вамъ отъ всего сердца такихъ же отрадныхъ успѣховъ въ предпріятіяхъ вашихъ учредить Детскій Приютъ въ Могилевѣ и улучшить состояніе Витебскаго, Мнѣ особенно пріятно удостовѣрить васъ въ совершенной Моей признательности. Съ симъ вмѣстѣ поручая вамъ объявить особенное Мое благоволеніе всѣмъ лицамъ, участіемъ и приношеніями своими содѣйствовавшимъ къ достиженію предположенной вами общепользующей цѣли, пребываю навсегда вамъ доброжелательному.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго
Величества рукою подписано:

АЛЕКСАНДРА.

С. Петербургъ, 30-го Ноября 1846 года.

Высочайшимъ Приказомъ, 6-го Февраля, по Гражданскому Вѣдомству, Всемилостивѣйше произведены, за выслугу лѣтъ: Надворные Совѣтники: Виленскаго Губернскаго Правленія: Старшій Совѣтникъ *Шульцъ*, и Исправляющій должность Совѣтника *Богуславскій*, — въ Коллежскіе Совѣтники, а также Чиновникъ особыхъ порученій при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генералъ-Губернаторѣ, Коллежскій Ассесоръ *Лазаровичъ*, въ Надворные Совѣтники, и Секретарь Виленскаго Губернскаго Правленія, Титулярный Совѣтникъ *Шарскій*, — въ Коллежскіе Ассесоры.

— Государь Императоръ неоднократно изволилъ подтверждать о скорѣйшемъ производствѣ дѣлъ о взыскаціяхъ по долговымъ обязательствамъ. Нынѣ Его Императорское Величество, замѣтивъ, что дѣла сего рода не имѣютъ успѣшнаго хода, вновь Высочайше соизволилъ подтвердить о безостановочномъ производствѣ оныхъ на основаніи законовъ. Усматривая изъ собранныхъ свѣдѣній, что число такихъ дѣлъ весьма значительно, Г. Министръ Юстиціи предложилъ Правительствующему Сенату, не благоудбно ли будетъ учинить повсемѣстное подтвержденіе о безостановочномъ производствѣ сихъ дѣлъ и вообще о строжайшемъ взысканіи по долговымъ обязательствамъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція

Парижъ, 11 Февраля.

На вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, послѣ отвѣта Г. Бланки въ защиту свободной торговли, на рѣчь Г. Грандена, произнесенную имъ на предшествовавшемъ засѣданіи, и въ коей ораторъ болѣе остроумно, чѣмъ основательно старался поколебать начала этой торговли, палата утвердила 8 статью, а также 9 и 10, касающіяся сооруженія желѣзныхъ дорогъ и Алжири. Въ продолженіе производившихся по симъ

что вѣрно происходитъ отъ недостаточнаго количества воздуха, смѣшаннаго съ эфиромъ; другіе же испытываютъ пріятныя сновидѣнія. Нѣкоторые видятъ и слышатъ, но не отвѣчаютъ; мышцы тѣла часто лишаются у нихъ обыкновенной своей упругости. Гг. Мальгенъ и Видалъ полагаютъ, что посредствомъ вдыханія эфира уничтожается только память боли, а не самая боль.

Произведенные въ Вильнѣ опыты надъ животными, помощію эфира выходящаго изъ бутылки аппарата Вульфа, показали, что сильная собака требовала 15 минутъ для усыпленія и столько же для возвращенія въ нормальное состояніе, а врачъ Малишевскій выдернулъ съ помощію сего способа, безъ боли, три зуба; но онъ донынѣ не могъ ничего достовѣрнаго заключить на счетъ времени потребнаго для усыпленія. Нѣкоторые опыты, производимые Виленскими врачами надъ самими собою, убѣждаютъ въ томъ, что незначительное количество поглощеннаго эфира не причиняетъ кашля, а производитъ только непріятную горечь и нѣкоторое упоеніе съ развеселеніемъ. Нѣкоторые, произведенные въ Парижѣ, опыты доказываютъ, что употребленіе эфира останавливаетъ кровотеченіе при операціяхъ, которое однако иногда появляется послѣ того, какъ больной приходитъ въ себя.

Слѣдовательно этотъ способъ имѣетъ преимущество предъ употребленіемъ во внутрь опиума, дѣйствующаго гораздо сильнѣе и продолжительнѣе, особенно на мозгъ; онъ также благонадежнѣе и удобнѣе

сзаяющихъ поступковъ въ предпріятіяхъ вашихъ до заложенія Дома Приютку для дѣтей въ Могилевѣ и улучшения stanu podobnegoż zakładu w Witebsku, nader Mi jest przyjemnie zapewnić was o zupełnej Meż wdzięczności. Przycém, поручая вамъ оświadczyć szczególnie Moje zadowolenie wszystkimъ osobom, które spóldziałemъ i ofiarami swemi przyczyniły się do osiągnięcia zamierzonego przez was, powszechnie użytecznego celu, pozostaję zawsze dla was życzliwą.

Na oryginalne Własną Jej CESARSKIEJ MOŚCI
ręką podpisano:

ALEXANDRA.

St. Petersburg, 30-go Listopada 1846 roku.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 6-go Lutego, w Wydziale Cywilnym, Najłaskawiej mianowani, za wyслугę lat: Radcy Dworu: Wileńskiego Rządu Gubernialnego Starszy Radzca *Szulec*, i Sprawujący obowiązek Radcy tegoż Rządu *Bogusławski*, — Radzcami Kollegialnemi; oraz Urzędnik do szczególnychъ poleceń przy Wileńskimъ Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskimъ Jeneralъ Gubernatorze, Kollegialny Assesor *Łazarowicz*, — Radcą Dworu, a Sekretarzъ Wileńskiego Rządu Gubernialnego, Radzca Honorowy *Szarcki*, — Kollegialnymъ Assesoremъ.

— JEJEGO CESARSKA MOŚĆ niejednokrotnie raczył już zalecać, ażeby sprawy względemъ uzyskania należności za obligami, były rychło załatwiane. Teraz CESARZ JEJEGO MOŚĆ dostrzegłszy, iż sprawy tego rodzaju nie mają pożądanego toku, znowu Najwyżej zaleciłъ raczył, ażeby takowe nieustannie były odsądzane na zasadzie prawa. Zauważywszy z zebranychъ wiadomości, iż liczba takichъ spraw jest zbytъ znaczna, P. Minister Sprawiedliwości przełożyłъ Rządzącemu Senatowi, azali nie uzna rzeczъ potrzebną ponowić wszędzie zalecenie o nieustannémъ odsądzaniu tychъ spraw, i w ogólności o ścisłemъ uzyskiwaniu długówъ za obligami.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 11 lutego.

Na wczorajszymъ posiedzeniu Izby Deputowanych, po odpowiedzi P. Blanqui, w obronie wolności handlowej, na mowę P. Grandin, mianą na posiedzeniu poprzedniemъ, a w której mówca więcej dowcipnie niżъ gruntownie zasady tejże wolności zachwiać usiłowałъ, Izba przyjęła paragrafъ 8, tudzież 9 i 10, tyjące się budowy drógъ żelaznychъ i Algierji. W ciągu toczącychъ się nadъ temi przedmiotami rozpraw, zarzucono gabinetowi, że budżet, który

walniają się. PP. *Malgaigne* i *Vidal* rozumieją, że się przezъ wziewanie eteru tylko niszczy przypomnienie bólu, a nie sam ból.

Doświadczenia robione w Wilnie na zwierzętach, pokazały, że silny pies potrzebowałъ 15 minutъ do usypienia i tyleż do wytrzeźwienia się, za pomocą eteru wydobywającego się zъ flaszki od apparatusu Wulffa. Co się tyczy doświadczeńъ na ludziachъ, Pan Maliszewski wyrwałъ jużъ tymъ sposobemъ trzy zęby bezъ bólu, ale dotądъ nie mógłъ wnieśćъ nic pewnego o czasie i stopniu upojenia potrzebnego i stosownego. Niekóre doświadczenia robione przezъ lekarzy Wileńskichъ na sobie samychъ, pokazują, że mała ilośćъ wciągnionego eteru nie sprawuje kaszlu, ale tylko przykrą gorycz i lekkie upojenie zъ rozweseleniemъ. Niekóre doświadczenia robione w Paryżu mówią za tѣmъ, że upojenie eteremъ wstrzymuje krwotokъ przy operacyachъ, ale że się tenъ niekiedy późniiejъ objawia, za powrotemъ chorego do przytomności.

Sposóbъ tenъ zatѣmъ lepszy jestъ odъ dawania do wewnątrz opium, które daleko silniiejъ i dłużejъ działa, szczególnie na mózgъ; pewniejszymъ takóżъ i daleko łatwiiejъ się stosującymъ odъ snu magnetycznego, użytego przezъ *Cloquet*'a dla kobietъ,

предметамъ прейш, упрекали кабинетъ, что бюджетъ, составлявшій въ 1841 году 1,115 милліоновъ, усилился на 1847 годъ до 1,338 мил. фр. Министръ финансовъ, Г. Лакавѣ-Лапланъ, отвѣчалъ на это, что для воюющаго и морскаго министерствъ, необходима была прибавка во 138 мил., потому что армія усилена пѣхотою и 21,500 лошадей, что заготовлено въ кадрахъ 6,000 орудій 450,000 штукъ огнестрѣльнаго оружія и значительный запасъ пороху, а для флота израсходовано 19 милліоновъ, также, что на утвержденныя въ 1841 году 496 милліоновъ, и назначенный кредитъ въ 450 милліоновъ, окончено укрѣпленіе Парижа, крѣпостныя работы въ Греноблѣ, Лионѣ, Безансонѣ, Дюнкирхенѣ, Шербургѣ, Брестѣ, Байоннѣ и Тулонѣ, построены двѣ новыя крѣпости: Леонъ и Лагръ, выстроены двѣ укрѣпленныя казармы въ дефилеяхъ горы Юры и въ Альпахъ (*Tournon* и *Portalet*), укрѣплено устье рѣки Шаранты, ускорена постройка болверка въ Шербургѣ, построены казармы и исправлены конюшни до такой степени, что въ послѣдніе пять лѣтъ гораздо менѣе падаетъ лошадей. Министръ присовокупилъ, что постройка дорогъ въ Алжиріи до того снѣбшествоуетъ торговлѣ, что провинція эта, вмѣсто 4 милл. дохода, какъ было прежде, получаетъ теперь 10 милл.

— Говорятъ, что г-нъ Мартенъ дю Норъ выйдетъ изъ кабинета и что къ нему отправленъ нарочный, съ предложеніемъ мѣста совѣтника кассационнаго суда.

— Донесеніе изъ Туниса, что тамошній Бей не принявъ турецкаго посланника, произвело здѣсь больше впечатлѣніе. Въ *National* полагаютъ, что лордъ Пальмерстонъ побудилъ Порту дѣйствовать противъ ослушнаго вассала и что Тунисскія дѣла примутъ теперь такой же оборотъ, какъ и дѣла Сиріи въ 1840 году.

— Въ Алжирскомъ Монитерѣ пишутъ о происшедшей 10 Января битвѣ съ племенемъ Уледъ-Джелла. Генералъ Гербилювъ, избѣгаясь, что у этого племени гостить Бу-Маза, отправилъ противъ него баталіоннаго командира Бильона съ тремя ротами. Арабы, подстрекаемые Бу-Мазою, защищались упорно и отразили Французовъ, съ значительнымъ урономъ, положивъ на мѣстѣ ихъ начальника и 18 рядовыхъ, и ранивъ 65 человекъ. Генералъ Гербилювъ, получивъ объ этомъ извѣстіе, выступилъ самъ съ 600 чел. и быстро напалъ на Арабовъ, которые потеряли 60 убитыми и 10 ранеными, и вынуждены были сдаться. Генералъ наложилъ на нихъ большую контрибуцію, подовина которой уплачена была на другой же день.

— У насъ возобновилась зима; днемъ падаетъ снѣгъ, а ночью бываютъ сильныя морозы. Всѣ окрестности Парижа засыпаны снѣгомъ, такъ что ходъ почти затрудняется; даже отправляемые по желѣзной дорогѣ постъ-пакеты получаютъ нѣсколькими часами позже обыкновеннаго.

полнимъ магнетическаго сна, употребленнаго Клокетомъ, при отнятіи груди у женщинъ. Не лзя также сравнить дѣйствіе ээира съ развеселяющимъ газомъ (*gaz hilarant*), или окисью селитротвора (*protoxydum nitrogenii*), которая производитъ то пріятное, то не пріятное чувство, и дѣйствіе свое обнаруживаетъ только *при совершенномъ отсутствіи атмосферы ртескаго воздуха въ легкихъ*, что очень вредно. Снѣрный же ээиръ входитъ въ легкія всегда вмѣстѣ съ воздухомъ, слѣдовательно гораздо менѣе вреденъ, и даже донныя не обнаружили очевидныхъ дурныхъ послѣдствій. Надобно только наблюдать, чтобы заключенный въ сварядѣ атмосферическій воздухъ, не пресыщался слишкомъ угольною кислотою, выходящею изъ легкихъ больного, если употребляется аппаратъ съ дульцемъ, вставляемыхъ въ ротъ, и нимѣющимъ особаго клапана для выпуска испорченнаго воздуха; наконецъ никогда не слѣдуетъ употреблять излишняго количества ээира. Впрочемъ при операціяхъ, требующихъ болѣе продолжительнаго времени и многочисленныхъ подробностей, лучше вовсе не употреблять ээира, такъ какъ во время производства операцій иногда бываетъ необходимо дѣлать больному вопросы. Не слѣдуетъ также употреблять его, по нашему мнѣнію, въ болѣзненномъ состояніи легкихъ и гортани, при болѣзномъ расположеніи къ апopleктическому удару, и можетъ быть при обстоятельствахъ, нѣтъ еще непредвидѣнныхъ. При нѣкоторыхъ операціяхъ вовсе не слѣдуетъ прибѣгать къ употребленію

въ 1841 r., 1,115 ml. wynosił, teraz na rok 1847 do 1,338 milionów podniesiony został. Na to odpowiedział P. Lacave-Laplague, Minister skarbu, że ministerstwa wojny i marynarki potrzebowały podwyższenie 138 milionów, gdyż wojsko pomnożone zostało znaczną ilością piechoty i 21,500 koni; że zapasy wojenne zwiększono o 6,000 dział i 450 tysięcy sztuk broni palnej; przytém nagromadzono znaczną ilość prochu, a na flotę 19 milionów wydano. Nadto za uchwalone w r. 1841 496 milionów, i wyznaczony następnie kredyt w ilości 450 mil., ukończono obwarowanie Paryża, wykonano wielkie roboty warowne w Grenobli, Lyonie, Besançon, Dunkierce, Szerburgu, Brest, Bajonnie i Tuluń; wzniesiono dwie nowe twierdze: Léon i Langres; zbudowano dwa stanowiska wojenne w wąwozach Alp i Jura (*Tournon* i *Portalet*); obwarowano ujście rzeki Charente, przyspieszono budowę tamy w Szerburgu, powstawiano koszary i ulepszono stajnie tak dalece, że od pięciu lat o połowę mniej koni upada. Dodał nakoniec, że budowa gościńców w Algierji, tak dalece sprzyja handlowi, iż dochody tej prowincji, zamiast 4 i pół milionów, jak dawniej, dziesięć obecnie przynoszą.

— Mówią, że P. Martin du Noro opuści ministerstwo sprawiedliwości, i że wysłano doń gońca, ofiarując mu urząd radcy sądu kassacyjnego.

— Wiadomości z Tunetu, iż Bej tameczny nie przyjął tamże Postannika Sultana, sprawiły tu wielkie wrażenie. *National* mniema, że Lord Palmerston podził Portę do czynnego wystąpienia przeciw nieposłusznemu lennikowi, i że sprawa Tunetu weźmie wkrótce taki sam obrot, jak kwestya Syryjska w 1840 roku.

— *Monitor Algierski* donosi o stoczonej w dniu 10-m stycznia bitwie z plemieniem Uled-Dzellas. Jenerał Herbillon, dowiedziawszy się, że w tém plemieniu gości Bu-Maza, wystął przeciw niemu szefa batalionu Billon, na czele trzech kompanii. Arabowie, zachęceni przez Bu-Mazę, bronili się dzielnie i Francuzów z wielką stratą odparli, zabijwszy im dowódcę i 18-stu żołnierzy, tudzież zraniwszy 65 ludzi. Jenerał Herbillon uwiadomiony o téj porażce, wyruszył sam z 600 ludźmi i uderzył tak silnie na Arabów, że ci mając 60 zabitych i 100 rannych, poddać się musieli. Jenerał za karę nałożył na nich wielką kontrybucyą, która zaraz nazajutrz w połowie wypłaconą została.

— Od kilku dni znowu się ponowiła zima; śnieg pada w dzień, a w nocy następują ostre mrozy. Okolice Paryża są zasypane śniegiem, przez co nie tylko poczty regularnie nie przychodzą, ale nawet pakiety, przesyłane drogą żelazną, przybywają od sześciu do ośmiu godzin później.

którym piersi ucinął. Nie można też porównać działania eteru do gazu rozweselającego (*gaz hilarant*) czyli niedokwasu pierwszego saletrorodu (*protoxydum nitrogenii*), który raz przyjemne drugi raz przykre uczucie sprawuje, i to po wypróbnieniu płuc z powietrza atmosferycznego, co jest szkodliwem. Eter zaś siarczany dostaje się do płuc zawsze razem z powietrzem, zatem daleko mniej jest szkodliwym, a nawet dotąd wyraźnych złych skutków nie okazał. Pamiętać tylko trzeba, aby się powietrze atmosferyczne, w naczyniu zawarte, nie przesycało zbytę kwasem węglowym, wychodzącym z płuc chorego, jeśli się używa aparat z musztuczkiem, wkładającym się do ust i nie mającym klapki osobnej dla wyjścia zepsutego powietrza; nakoniec zbytę ilości eteru nigdy wzięwać nie należy. Z resztą, przy operacjach wymagających dłuższego czasu i drobiazgowości licznych, lepiej wcale nie używać eteru, albowiem trzeba niekiedy zadawać choremu pytania w czasie samej operacji. Nie wypada także używać eteru, jak się nam zdaje, przy chorobach płuc i krtani, przy wielkiem usposobieniu do apoplexyi, i może w okolicznościach dotąd nieprzewidzianych. Są także operacje w których zupełnie eteru używać nie można; a to mianowicie takie, w których ból stanowi bardzo ważny znak, jak np. przy kruszeniu kamienia pęcherzowego. A chociaż operacya kamienia w Londynie raz wykonaną została za pomocą eteru, jednak późniejsze doświadczenia pokazały, że uczucie bólu w téj krainie ciała ludzkiego nie niknie od eteru. Obawa niektórych lekarzy o krwiotłucie i silny kaszel, powstający od wzięwania eteru, oka-

12 Февраля.

Палата депутатов утвердила вчера послѣдній параграфъ адреса на тронную рѣчь; сегодня происходили совѣщанія по адресу вообще, послѣ которыхъ онъ утвержденъ большинствомъ 168 голосовъ. Всѣхъ присутствовавшихъ было 332 депутата, изъ коихъ 248 подали голоса въ пользу адреса, а 84 противъ онаго. Во время совѣщаній президентъ палаты назначилъ по жребию членовъ депутаціи, долженствующихъ поднести Королю адресъ.

— Третьяго дня былъ при дворѣ блестящій концертъ, въ коемъ участвовали лучшіе пѣвцы оперы, но слушатели были заняты политикою болѣе нежели музыкою. Говорили о министерскомъ переломѣ и утверждали даже, что Г. Гизо отправленъ будетъ посланникомъ въ Вѣну. Англійскій посланникъ лордъ Норманби также былъ предметомъ разговоровъ и многіе увѣряли, что онъ вскорѣ отправится въ Лондонъ, что однако же не подтверждается, потому что лордъ даетъ балъ 19 с. м.

— Въ англійскихъ журналахъ пишутъ между прочимъ, что Король, предъ начатиемъ преній о брачныхъ союзахъ въ Испаніи, призвалъ Г. Тьера и просилъ, чтобы онъ не говорилъ въ палатѣ по этому предмету, обѣщая, что онъ вскорѣ будетъ предсѣдателемъ кабинета. Въ *Constitutionnel* положительно опровергаютъ эти ложныя вѣсти.

— Король принималъ вчера въ частной аудіенціи графа Моле.

— Третьяго дня, на сѣверной желѣзной дорогѣ произведенъ былъ опытъ перевоза одного эскадрона кавалеріи въ Парижъ. Эскадронъ состоящій изъ 6 офицеровъ, 120 нижнихъ чиновъ и 130 лошадей, перевезенъ былъ въ 1 вагонъ 1-го, 4 вагонахъ 3-го класса и 26 вагонахъ транспортныхъ, въ продолженіе 8 часовъ съ бельгійской границы въ Парижъ, и черезъ часъ отправленъ былъ обратно.

— Монбризонскій судъ исправительной полиціи приговорилъ Г. Водона, имѣющаго котомъ въ 200,000 франковъ, къ трехмѣсячному заключенію за присвоеніе двухъ бочекъ вина, выброшенныхъ на берегъ наводненіемъ рѣки Лоары.

— Въ Парижѣ изобрѣтенъ новый способъ обнародованія купеческихъ извѣстій. Съ утра до вечера бѣгаютъ по улицамъ люди, одѣтые въ бѣлые блузы, на которыхъ огромными черными буквами написаны извѣстія о вновь прибывшихъ товарахъ, а также о цѣнѣ ихъ, и гдѣ они могутъ быть покупаемы. Все дѣло этихъ людей афинъ состоитъ въ томъ, чтобы непрерывно переходить съ мѣста на мѣсто.

14 Февраля.

Члены избранные въ палатѣ депутатовъ поднесли Королю третьяго дня адресъ на тронную рѣчь. Его Величество принялъ депутацію весьма милостиво и отвѣчалъ слѣдующее: „Съ особеннымъ удоволь-

ствомъ, и преимущественно при такихъ, въ коихъ степень боли служить важнымъ признакомъ, представляющимъ нужное заключеніе, на примѣръ; при раздробленіи камня въ мочевомъ пузырьѣ. И хотя операція сего рода произведена была однажды въ Лондонѣ, при содѣйствіи эиры, однако позднѣйшіе опыты убѣдили въ томъ, что чувство боли въ этой части человѣческаго тѣла, не исчезаетъ отъ употребленія эиры. Опасеніе нѣкоторыхъ медиковъ за кровахарканіе и сильный кашель, показывающійся отъ вдыханія эиры, оказалось неосновательнымъ; опасеніе же на счетъ случайнаго воспламененія эиры въ легкихъ преувеличено, равно какъ и предположеніе Г. Мажанди, что нарочно опьянять человѣка, непозволительно. Г. Гранье-де-Касаньякъ утверждаетъ, что эиръ помогалъ ему въ мигрени и въ собственныхъ его нравственныхъ страданіяхъ; онъ описываетъ его дѣйствіе поэтическихъ образомъ, какъ средство приводящее человѣка въ восхищеніе, и увѣряетъ, что отъ этихъ спасительныхъ послѣдствій употребленія эиры, обнаружилъ въ Тулузѣ за 17-ть предъ симъ лѣтъ.

Впрочемъ соображая точнѣе дѣйствія сѣрнаго эиры, должно признаться, что послѣдствія употребленія онаго вообще не пояснены, и столь различны, какъ различны презы во силѣ и степени опьяненія. Въ подтвержденіе сего, я упомяну здѣсь примѣръ, приве-

Дня 12 лутега.

Изва Депутованныхъ принята вѣчеромъ послѣдній параграфъ адресу, dzisiaj zaś głosowała nad całym adresem i tenże większością 168 głosów uchwaliła. Członków obecnych było 332; z tych 248 dało swe kreski za adresem, a 84 przeciw temuż. Podczas głosowania, Prezes Izby wyznaczył losem deputacyą, mającą Królowi złożyć adres.

— Вѣчеромъ, былъ свѣтлый концертъ у двора, wykonywany przez najznakomitszych śpiewaków opery, atoli słuchacze więcej się zajmowali sprawami politycznymi, jak muzyką. Mówiono powszechnie, o tak zwanym przesileniu ministeryalnym; niektórzy nawet głosili za rzecz pewną, że P. Guizot złoży wkrótce swój urząd i w poselstwie do Wiednia wysłany będzie. Z drugiej strony, Poseł angielski, Lord Normanby, był także przedmiotem rozmów; wiele bowiem osób utrzymywało, że niebawem odwołany zostanie. Rzecz ta jednak nie zdaje się sprawdzać, gdyż właśnie na dzień 19 b. m. zapowiedziane wielki bal w poselstwie angielskim.

— Dzienniki angielskie umieściły między innymi, że Król, przed rozprawami nad małżeństwami hiszpańskimi, powołał do siebie P. Thiers, prosił go aby w tym przedmiocie nie zabierał głosu i przyrzekł mu, że niebawem obejmie prezesostwo gabinetu. *Constitutionnel* zbija najdobitniej wszystkie te fałszy.

— Hr. Molé, miał wczoraj prywatne posłuchanie u Króla.

— Onegdaj na północnej kolei żelaznej odbyło się doświadczenie przewiezienia szwadronu jazdy do Paryża. Szwadron z 6 oficerów, 120 ludzi i 130 koni złożony, przewieziony został w 1 wagonie 1-szej, 4 wagonach 3 klasy i 26 wagonach transportowych, po 6 koni w każdym, w 8 godzinach od granicy belgijskiej do Paryża, skąd w godzinę potem odesłano go na powrót.

— Sąd policyi poprawczej w Montbrison skazał P. Vardon, mającego 200,000 fr. majątku, na 3 miesięczne więzienie, za przywłaszczenie dwóch beczek wina, wyrzuczonych na brzeg przez wezbranie rzeki Loary.

— Wynaleziono w Paryżu nowy sposób ogłaszania wiadomości kupieckich. Od rana do wieczora biegają po ulicach ludzie, ubrani w białych bluzach, na których ogromnymi czarnymi literami czytać można doniesienia o nowych towarach, jako też: gdzie i po jakiej cenie są one do nabycia. Całym zadaniem tych ludzi-afiszów jest biegać niestannie z miejsca na miejsce.

Дня 14 лутега.

Deputacya wybrana z grona Izby Deputowanych, złożyła wczoraj Królowi adres na mowę tronową. Monarcha przyjął deputacyę ze zwykłą łaskawością, i udzielił jej następującą odpowiedź: „Z nader żywym zadowo-

łała się dotąd mylą; obawa zaś o przypadkowe zapalenie się eteru w płucach, jest przesadzoną, równie jak myśl Magendie'go, że upajać umyślnie człowieka nie jest rzeczą godziwą. P. Granier de Cassagnac dowodzi, że mu eter pomagał w migrenie i czynił wielką ulgę w jego własnych cierpieniach moralnych; opisuje jego działanie sposobem poetycznym, jako unoszące człowieka w sfery wyższe omamienia i zachwytu, i powiada, że już przed 17 lat zba- wienne te skutki eteru w Tuluzie ogłosił.

Z resztą zastanawiając się bliżej nad działaniem eteru siarczanego, przyznać wypada, że skutki jego w ogólności nie są stateczne, ale tak rozmaite, jak różne są marzenia we śnie i jak rozmaite są stopnie pijaństwa. Na dowód tego wspomnę o przykładzie, przytoczonym przez

ствіемъ принимаю этотъ адресъ. Благодарю палату за законное содѣйствіе, оказанное для общаго блага моему правительству; этимъ содѣйствіемъ, единствомъ и силою, которыя она намъ доставляетъ сохранимъ мы политику, которая упрочитъ спокойствіе и порядокъ въ цѣломъ свѣтѣ. Благодаря этому содѣйствію, успокоимъ мы страданія, отягощающія часть нашего народа, и кромѣ того сохранимъ порядокъ и безопасность торговыхъ дѣлъ. Я весьма тронуть сердечнымъ поздравленіемъ вашимъ, по случаю брачнаго союза моего сына, герцога Монпансьерскаго, и вполне довѣрю чувству, которое насъ оживляетъ, чувству мнѣ и вамъ общему, и раздѣляемому моими сыновьями: они, равно какъ и я, въ каждомъ случаѣ докажутъ, что жизнь ихъ посвящена Франціи.“

— Лордъ Норманби получилъ предписаніе отъ лорда Пальмерстона, чтобы имѣлъ только письменныя сношенія съ г-мъ Гизо, и въ исполненіе сего прислалъ вчера ноту, касательно дѣла Ла-Платы. Г-нъ Гизо отвѣчалъ, что чрезъ три дня пришлетъ отвѣтъ на эту ноту.

— Герцогъ Палмела, бывший президентъ португальскаго кабинета, прибылъ въ Тулонъ, откуда намѣревается отправиться въ Парижъ.

— Изъ Алжиріи сообщаютъ, что генералъ Марей имѣлъ сраженіе съ племенемъ Уледъ-Най; къ нему отправленъ въ подкрѣпленіе генер. Юсуфъ со всею кавалеріею.

А Н Г Л І Я

Лондонъ, 10 Февраля.

Проектъ лорда Росселя, заключающій предупредительныя мѣры для Ирландіи, раздѣляется на двѣ части: одна касается отношеній съ помѣщиками, другая отношеній съ народомъ. Онъ представляетъ парламенту билль, имѣющій цѣлю облегченіе раздѣла имѣній въ Ирландіи. Мѣра эта столько же важна сколько и необходима. Законъ о маіоратахъ, по силѣ котораго имѣнія безъ раздѣла переходятъ отъ отца къ старшему сыну, соблюдался весьма строго. Бѣдные помѣщики вынуждены были оставлять невоздѣланными свои поля, дозволять разрушаться замкамъ своихъ предковъ, потому что законъ не позволялъ имъ продавать одну часть собственности, чтобъ въ другой части произвести нужныя улучшенія. Велѣдствіе новаго билля, въ Ирландію поступятъ воспроизводительныя капиталы, долженствующія способствовать улучшенію сельскаго хозяйства и предоставить занятіе народу. Правительство хочетъ также распространить систему займовъ изъ государственнаго казначейства, выдаваемыхъ въ ссуду подъ залогъ недвижимыхъ имѣній. Такимъ образомъ лицамъ, нежелающимъ продать своего имѣнія, представится возможъ ость производить займы въ казну, которая всегда доступна и снисходительна, нежели частныя кредиторы. Проценты будутъ не вы-

денный профессоромъ Вельпо на засѣданіи Парижской Академіи Наукъ, происшедшемъ 1-го Февраля сего 1847 года. Усыпленный больной, коему Г. Вельпо вырѣзывалъ наростъ подъ ухомъ, выросшій за угломъ челюсти, грезилъ, что онъ играетъ на биллиардѣ, и послѣ совершенія операціи, которой не ощущалъ, рассказывалъ, что хотя онъ биллиардною игрою весьма былъ занятъ, однако слышалъ звукъ ножа, разрѣзавшаго тѣло близъ уха. Еще прежде англійскіе врачи убѣдились, что усыпленные больные, при операціи чувствовали не боль, а только холодъ острыхъ инструментовъ, разсѣкавшихъ тѣло, или же одно только трепаніе щипца, которою при ампутаціи и пилили кость. Однако постояннымъ и удивительнымъ явленіемъ, обнаруживающимся послѣ выдыханія эѳира, можетъ почитаться нечувствительность къ боли, которая составляетъ и самыя и первыя и самыя окончательныя послѣдствія сего упоенія, ибо другія способности тѣла возстановляются, прежде, по прекращеніи дѣйствія эѳира. А такъ какъ по правиламъ животной физиологіи слѣдуетъ отличать дѣйствія пяти вышнихъ чувствъ, отъ дѣйствій чувства внутренняго, посредствомъ коего получаемъ, между прочимъ, ощущеніе боли, и отчасти неясное ощущеніе происходящее отъ прикосновенія вышнихъ тѣлъ, то можно предположить, что прямое дѣйствіе эѳира на извѣстныя нервы внутренняго чувства, состоитъ въ произведеніи ослабленія какъ будто бы особаго чувства боли. Этимъ

леніемъ принимаю ten adress. Дѣкую Ізбѣ за право współdziałanie, jakiego rządowi memu dla powszechnego dobra udziela; skutkiem bowiem tego współdziałania, skutkiem jedności i siły, którą nam zapewnia, mamy prawo rachować na utrzymanie polityki, dającej nam rękojmią wewnętrznego porządku i powszechnego pokoju świata. Dzięki temu współdziałaniu, usmierzymy cierpienia, tłoczące swoim brzemieniem część jednę ludności naszej, a obok tego utrzymamy publiczny porządek i bezpieczeństwo interesów handlowych. Mocno rozczuła mnie serdeczność powinszowań waszych, z powodu małżeństwa syna mego Xięcia Montpensier, jak niemniej pokładana ufność w uczuciach, które nas ożywiają; uczuciach muie i wam wspólnych, a które dzielą i synowie moi. Dowiodą oni, równie jak ja, w każdej okoliczności, że całe ich życie poświęcone jest dla Francji.“

— Lord Normanby otrzymał polecenie od Lorda Palmerstona, aby odtąd tylko na piśmie utrzymywał stosunki z P. Guizot; wykonywając zatem ten rozkaz, przesłał mu wczoraj piśmienną notę, dotyczącą spraw La-Plata. P. Guizot oświadczył mu na to, że odpowieź swoją na pomienioną notę za trzy dni dopiero udzieli.

— Xiążę Palmella, były Prezes gabinetu Portugalskiego, przybył do Tulonu, skąd ma zamiar udać się do Paryża.

— Donoszą z Algierji, że Jenerał Marey miał stoczyć walną bitwę z plemieniem Uled-Nays; wysłano mu na pomoc Jenerała Jussuf z całą jazdą.

А Н Г Л І Я

Лондонъ, 11 лутега.

Проектъ Лорда Расселла, obejmujący środki zaradcze dla Irlandji, dzieli się na dwie części: jedna dotyczy stosunków z dziedzicami dóbr, druga stosunków z ludem. Przedstawia on Parlamentowi bil, mający na celu ułatwienie rozdziału dóbr w Irlandji. Środek ten jest równie ważnym jak koniecznym. Prawo majoratów czyli substytucji, mocą których dobra, bez rozdziału, z ojca na starszego syna przechodzą, nader ściśle jest zachowywanem. Biedni właściciele musieli zostawiać ugiorem swe dziedzictwa lub pozwolić na zapadnięcie w ruinę swych wiecznych zamków, ponieważ prawo nie pozwalało im sprzedać jednej części własności, by w drugiej ulepszenia zaprowadzić. Skutkiem nowego bilu, będzie krążenie w Irlandji nowych kapitałów reprodukcyjnych, które posłużą dopoprawy gospodarstwa rolnego i dadzą zajęcie ludowi. Rząd również rozleglejszym chce uczynić system pożyczek z funduszu państwa, dawanych właścicielom na rękojmię ich majątku. W ten sposób ludzie, którzy nie będą chcieli sprzedać swojej ojcowizny, będą mogli zaciągać pożyczki od skarbu, który zawsze jest najmniej twardym i najmniej okrutnym wierzycielem. Procent ma być liczony tylko po 3½ od sta. Pieniądz w ten sposób pożyczony będzie musiał być użytym na ulepszenia gruntu i ztąd wywiąże się nowe a obfite źródło pracy. Rząd także

Prof. Velveau w Paryżkiej Akademii Nauk (na posiedzeniu odbytym 1 lutego 1847 roku). Chory uspiiony, któremu P. Velveau wyrzynał guz pod uchem, za kątem szczęki głęboko osadzony, marzył że gra w billard, a po skończonej operacyi, której nie czuł, opowiadał, że chociaż grą billardową mocno był zajęty, słyszał jednak szelest noża rozcinającego ciało blisko ucha. Wprzód już lekarze angielscy przekonali się, że uspieni chorzy, czuli podczas operacyi tylko chłód ostрыхъ narzędzi rozcinających ciało, a nie ból; albo tylko jedno tarcie pilki, którą podczas amputacyi kość pilowano. Najstateczniejszym jednak i najdziwniejszym ze wszystkich zjawień, po wznięciu eteru jest nieczułość na ból, która należy i do najwcześniejszych i razem do najpóźniejszych skutków tego upojenia; inne bowiem władze ciała wcześniej powracają za ustaniem działania eteru. A ponieważ podług zasad fizjologii zwierzęcej, rozróżnić trzeba działanie pięciu zmysłów zewnętrznych, od działań zmysłu wewnętrznego, przewodniczącego między innymi i uczuciu bólu, a zdolnego tylko wznęcać bardzo niewyraźne uczucie dotykania się ciała zewnętrznych; przeto powiedzieć można, że właściwe działanie eteru na nerwy zwojowe (*n. gangliosi*) zmysłu wewnętrznego, zależy na paraliżowaniu jakby osobnego zmysłu bólu. Z takiego szczególnego działania eteru, będzie mogła z czasem korzystać zawita nauka o działaniu nerwów w ciele żyjącem; albowiem może się uda tak postąpić z ciałem, mianowicie zwierząt żyjących, jak obchodzi się mechanik z bardzo złożoną

ше 34. Данные такимъ образомъ въ сеуду деньги, должны быть употреблены на удобреніе земель, и это представить новый и обильный источникъ труда. Правительство дозволить также ирландскимъ обществамъ желѣзныхъ дорогъ, производить осуды значительными суммами; это дозволеніе будетъ распространено на тѣ общества, которыми упрочена уже необходимая часть своего капитала. Мѣра эта будетъ большимъ благодѣяніемъ, ибо представить возможность немедленно занять рабочій классъ.

За симъ сдѣлуютъ мѣры не посредственно касающіяся народа. Прежде всего, мѣры настоящаго продовольствія страны будутъ значительно усилены. Магазины съѣстныхъ припасовъ учреждены будутъ въ отдаленнѣйшихъ округахъ, и правительство не оставитъ ничего, чтобы снабженіе продовольствіемъ сдѣлать болѣе надежнымъ, постояннымъ и общимъ. За симъ представленъ будетъ билль усовершенствованія и распространенія системы настоящаго закона о бѣдныхъ, который казался неудобнымъ и недостаточнымъ, даже при обыкновенномъ и нормальномъ состояніи народонаселенія, и потому тѣмъ болѣе нынѣ обнаруживаетъ недостатки онаго. Главною задачею сего билля будетъ введеніе новой и болѣе обширной системы раздачи хлѣба въ домахъ, влѣдствіе чего бѣдные не будутъ вынуждены скопляться въ тѣхъ сборныхъ пунктахъ нищенства, которые имеются домами трудолюбія и пріюта, но будутъ получать вспоможеніе продовольствіемъ и деньгами въ собственныхъ своихъ домахъ. Это большое снисхожденіе, сдѣланное по внушенію правилъ благоразумной политической экономіи, разстроиваетъ всю настоящую систему.

Не требуемъ особеннаго вниманія на чрезвычайную важность сихъ постановленій. Онѣ, кажется, уменьшатъ настоящее зло, но сдѣлаются началомъ новыхъ еще болѣе основныхъ перемѣнъ, которые совершенно переобразуютъ природу отношеній, существующихъ нынѣ между земледѣльцами и помѣщиками. Доставленіе средствъ Мейнутакой коллегіи, приведенное въ исполненіе сэръ Робертомъ Пилемъ, убѣдило партію оранжистовъ, что она не можетъ уже думать о произведеніи по прежнему вліянію на своихъ противниковъ въ Ирландіи; и потому то она рѣшилась сблизиться съ ними и войти въ переговоры, основанные на искреннихъ началахъ. Прошедшій годъ показавъ, ужасную дѣйствительность вмѣсто пошлыхъ и бесполезныхъ распрей, весьма нынѣ облегчилъ дѣйствіи лорда Росселя. Однако пускай никто не удивляется тому, что правительственные мѣры породятъ оппозицію помѣщиковъ и ультра-републкановъ Г. О'Бріена. Преувеличеніе есть главная черта характера Ирландцевъ, и потому они теперь надѣются гораздо болѣе, ожидаютъ такихъ вещей, которыхъ никакое правительство не въ состояніи дать имъ, а предполагаемыя мѣры лордомъ Росселемъ, не смотря на все ихъ изобиліе, не удовлетворяютъ однако ихъ надеждъ. Впрочемъ умѣренная часть жителей сей страны, прійметъ, вѣрно, съ благодарностію мѣры правительства, а полезность ихъ на дѣлѣ, лучшимъ образомъ доверить остальное.

особеннымъ дѣйствіемъ ээира, со временемъ будетъ въ состояніи пользоваться соинчивое ученіе о дѣйствіи нервовъ въ живомъ тѣлѣ; ибо представится возможность, быть можетъ, обращаться съ тѣломъ преимущественно живыхъ животныхъ, какъ обращается механикъ съ многосложною машиною, для изслѣдованія ея дѣйствія, который съ этою цѣлію останавливаетъ движеніе того или другаго колеса, чтобы обнаружить его значеніе и объяснить весь механизмъ, выводя заключенія о важности и назначеніи сего колеса, изъ происходящаго за тѣмъ безпорядка въ дѣйствіи всей машины. Профессоръ Вельно говорилъ уже даже, въ Парижской Академіи, объ одномъ своемъ ученикѣ, который съ дѣйствіемъ ээира на свое тѣло ознакомился до того, что самъ по собственному своему произволу можетъ производить явленія, и свободно располагать ими; онъ можетъ приостановиться при семъ въ ту именно минуту, когда общая чувствительность его исчезаетъ, оставляя еще понятіе и свободное движеніе. Въ такомъ состояніи онъ можетъ производить, на собственномъ своемъ тѣлѣ, разныя нѣжныя настьчки, безъ боли, словомъ, могъ бы самъ себя за живо анатомически разобрать.

А. Ф. Адамовичъ,

задачъ ма up оважненія до позычзанія значныхъ summ irlandzkimъ towarzystwomъ kolei żelaznych, które już wypłaciły część konieczną swego kapitału. Środek ten będzie również wielkiemъ добродziejstwem, пода bowiemъ sposobność zatrudnienia natychmiastъ klassъ roboczych.

„Następują dalej środki bardziej bezpośrednio ludu dotyczące. A naprzódъ środki dotychczasowe zaopatrywania kraju w żywność, znacznie powiększonymъ będą. Składy żywności urządzone zostaną w najdalszychъ okręgach, i rządъ niczego nie zaniedba, by uczynić to zaopatrywanie pewniejszymъ, regularniejszymъ i ogólniejszymъ. Dalej będzie przedstawiony bil dla uzupełnienia i rozszerzenia systematu dzisiejszego prawa o ubogich, które okazało się niedokładnymъ i niewystarczającymъ, nawet w zwyczajnymъ i normalnymъ stanie ludności, a którego błędy jeszcze lepiej teraz poznano. Głównymъ postanowieniemъ tego билу, będzie wprowadzenie nowego i rozleglejszego systematu rozdawania zapomogi w domu, w skutekъ czego ubodзи nie będą potrzebowali zalegać tychъ punktówъ zbiorowychъ żebractwa, zwanych domami pracy i przytulku, ale otrzymają zasitekъ w żywności i pieniądzachъ we własnemъ mieszkaniu. Wielkie to ustępstwo, uczynione zasadamъ roztropojej ekonomii politycznej, zwala cały systemъ dziś istniejący.

„Nie potrzebujemy zwracać uwagi na niezmierną ważność tychъ postanowień. Zdaje się, że one zmniejszą dzisiejsze zło, staną się początkiemъ nowychъ jeszcze bardziej radykalnychъ zmian, które przeobrażą zupełnie naturę stosunków, istniejącychъ dziś między dzierzawcami i dziedzicem. Uposażenie katolickiego kolegium w Maynooth, przeprowadzone przez Roberta Peela, dowiodło stronnictwu Orazystów, że nie może już myśleć o wywieraniu jak dawniejъ wpływu na swychъ przeciwników w Irlandyi; dla tego toż stronnictwo postanowiło zbliżyć się do nich i wejść w układy, oparte na bardziej braterskichъ zasadachъ. Następnie głód, stawiającъ straszliwą rzeczywistość na miejsce suchychъ i nudnychъ kłótni stronnicychъ, ułatwiłъ dziś bardzo działanie Lordowi J. Russell. Jednakъ niechъ się nikt nie dziwi, że środki rządowe wywołująъ оппозиcję we właścicielachъ gruntowychъ i ultra-repealistsachъ P. O'Brien. Przesada wyobraźni jestъ głównymъ rysemъ charakteru Irlandczyków; dla tego dziś spodziewają się oni daleko więcej, spodziewają się takichъ rzeczy, jakichъ żadenъ rządъ imъ nie jestъ w stanie, a środki projektowane przez Lorda Johna Russela, jakkolwiekъ naderъ śmiałe, nadziejomъ ichъ nie odpowiedzą. Umiarkowana atoli częśćъ mieszkańcówъ tego kraju, przyjmie zapewne z wdzięcznością środki rządu, a użytecznośćъ ichъ w praktyce, przekona niebawemъ i resztę.

machiną, dla docieczenia jejъ działania, który w tymъ celu wstrzymuje ruchъ tego lub owego kółka, dla dojścia jego znaczenia i wyjaśnienia całego mechanizmu, wnoszącъ o ważności i przeznaczeniu tego kółka, z nieporządku następującego w ostatecznymъ przeznaczeniu całej машины. Jużъ Professorъ Velpeau mówiłъ w Akademii Paryżkiej o jednymъ swoimъ uczniu, który takъ się obeznał z działaniem eteru na jego ciało, iż podługъ woli samъ na sobie wzniecałъ zjawienia i niemi kierowałъ; albowiemъ umie zatrzymać się właśnie w tymъ momencie, gdy czułośćъ jego ogólna nikuie, a pojmowanie i ruchъ dowolny jeszcze pozostają. W tymъ stanie może robić na własnemъ ciełe swoimъ rozmaite delikatne cięcia bezъ bólu; słowemъ mógłby żywego sie bie anatomicznie rozbiierać!!

A. F. Adamowicz.

— Г. Рикардо предложил нижней палате проект о назначении комиссии для рассмотрения постановлений о судоходстве. Оратор основывал свои предположения на жадобах английских колоний, и доказывал, что сии и прочия постановления, подали повод къ отторжению Соединенных Штатов от метрополии, также къ освобождению Бразилии и республик Южной Америки; по существу своему, постановления сии — несправедливы и бесполезны; они служат къ выгодам флота, нанося вред колоніальной торговле. За сие Г. Рикардо старался доказать, что Английские морские могут безопасно пользоваться преимуществом предъ мореходцами всего свѣта, не нуждаясь въ покровительствѣ; но что постановления о судоходствѣ вредны для самой Англии, оратор ссылался на то, что въ Соединенных Штатахъ считается гораздо болѣе транспортных судовъ нежели въ Англии. Предложенія Г. Рикардо подкрѣплялъ Г. Юмъ; послѣ чего вице-президентъ коммерческой палаты Г. Джибсонъ объявилъ, что онъ не противится, назначенію комисіи. Г. Пиль говорилъ также въ пользу проекта, а лордъ Россель объявилъ въ заключеніе: „что хотя правительство предполагало только временно приставить законъ о судоходствѣ, однако и весь сей законъ несколько не считается не могущимъ быть отмѣненнымъ. Палата утвердила этотъ проектъ.

— Вчера разнеслись слухи, будто лордъ Джонъ Россель объявилъ, что если нижняя палата утвердитъ предложенный лордомъ Георгомъ Бентинкомъ проектъ о постройкѣ на счетъ казны желѣзныхъ дорогъ въ Ирландіи, то нынѣшнее министерство откажется отъ управления дѣлами. Слухъ сей подтвердился сегодня вполне; первый министръ лично объявилъ это въ палатѣ.

13 Февраля.

Вчера начались въ нижней палатѣ пренія, касательно втораго чтенія билля лорда Бентинка о желѣзныхъ дорогахъ въ Ирландіи, но собранія голосовъ не было. Билль этотъ весьма важенъ, потому что отъ него зависитъ существованіе кабинета. Г. Смитъ О'Бриэнъ, вѣроятно въ согласіи съ другими членами нижней палаты изъ Ирландіи, совѣтовалъ отложить этотъ билль на некоторое время, но лордъ Джонъ Россель настаивалъ, чтобы палата рѣшительно объявила утверженіе или неприятіе этого билля, утверждая, что необходимость настоящаго времени непременно требуетъ, чтобы страна ясно узнала всю систему политики министровъ, и чтобы министры также положительно знали, сколько могутъ полагаться на содѣйствіе представителей страны.

— Въ англійскихъ журналахъ изъясняютъ удовольствіе по поводу окончанія переписки на счетъ бракосочетанія герцога Монпансьерскаго, однако вопросъ сей не считается рѣшеннымъ. Положеніе лорда Пальмерстона, — пишутъ въ журн. *Britania*, не можетъ перемѣниться. Онъ требуетъ, чтобы дѣти инфантинъ, по utrechtскому договору, лишены были правъ испанскій престолъ, и твердо настаиваетъ за исполненіемъ сего права. Пока этотъ вопросъ не будетъ рѣшенъ тѣмъ или другимъ образомъ, къ удовольствію обѣихъ сторонъ, до тѣхъ поръ сношенія наши съ Франціею и Испаніею не будутъ возстановлены. А такъ какъ въ удержаніи занятаго лордомъ Пальмерстономъ поста, — продолжаютъ въ томъ же журналѣ, — предстоить, по видимому большое затрудненіе, и какъ онъ могъ бы произвести огромное вліяніе не только на будущность двухъ державъ, но даже и на сохраненіе общаго мира, то парламентъ долженъ, не медля, объявить себя въ пользу, или противъ политики лорда.

Италія.

Римъ, 4 Февраля.

10 числа прошлаго мѣсяца, скончалась въ Жези графиня Мастай Москони, тетка царствующаго Папы, на 78 году отъ рожденія. Тѣло ея погребено въ тамошней кафедральной церкви, съ большимъ великолѣпиемъ.

— Донъ-Мигуэль внезапно исчезъ изъ мѣста обыкновеннаго своего пребыванія въ Порто-д'Анцо, но когда и куда отправился неизвѣстно. Сие происшествіе составляетъ здѣсь предметъ общихъ разговоровъ, тѣмъ болѣе, что Французскій, Испанскій и Португальскій посланники жалуются на то, что ихъ объ этомъ не уведомили. Но какъ Донъ Мигуэль проживалъ здѣсь не въ плѣну, какъ во Франціи графъ Монтемолинъ, то и могъ отлучиться безъ разрѣшенія пра-

— P. Ricardo внёсъ вчерашъ проектъ до Избы Нижней, абы таъ выбрала комиссію, в целу прержрзения и змiania таъ званныхъ правъ навигационныхъ. Мовца опералъ свогъ вниосек на зааленіахъ осадъ англискихъ, и доводилъ, же те и тымъ подобне права, выволаы жуъ одаъченіе сеъ Становъ-Зъядночонныхъ од маечрзистого краю, jako теъ вы- свободzenie сеъ Брезылии и Рзeczypospolitych Амeryки по- лудниовей; з натуры заъ свогей сâ и несправедливе и не- користне, бо wspierają tylko marynarkę krajową, ksztemъ powszechności i handlu kolonialnego. Далей до- вдилъ P. Ricardo, же marynarze Англицеы могли безпеч- ние ubiegać się o pierwszeństwo z marynarzami całego swiata, nie potrzebując żadnej wyłącznej opieki; же заъ те права сâ dla samej Anglii szkodliwe, przytaczalъ за do- вод, iż Stany Zjednoczone gdzie żadne prawo nie ogranicza wolności żeglugi, daleko więciej od Anglii okrętów przewozowych liczą. Wniосек P. Ricardo poparł P. Hume; poczemъ P. Gipson, Wice-Prezes Izby handlowej, oswiadczył, же mianowaniu żądanej комиссіи wcale się nie sprzeciwia. P. Peel мовилъ также за вниосиемъ, а Lord Russel oswiadczył в końcu, „же lubo rząd proponował tylko czasowe zawieszenie правъ навигационныхъ, атоли i samychъ tychъ правъ nie uważa wcale за niezmiennе.“ — Izba przyjęła вниосек P. Ricardo 153 głosami przeciw 61

— Вчерашъ краъзылы виеси, jakoby Lord John Russell miał oswiadczyć, же gabinet obecny rozwiąże się natychmiast, jeżeli Izba Niższa przyjmie projekt, wniesiony przez Lorda Jerzego Bentinck, co do założenia drógъ żelaznychъ w Irlandyi, kosztemъ skarbu publicznego. Wиеси te potwierdziły się dzisiaj najzupełniej, gdyż pierwszy Minister sam w Izbie Niższej oswiadczenie swoje powoził.

Dnia 13 lutego.

Вчерашъ rozpoczęły się в Избе Нижней розправы надъ другимъ оdczytaniemъ билу Lorda Bentinck о drogachъ żelaznychъ w Irlandyi, głosowanie atoli jeszcze nie nastąpiło. Bil ten jest nader ważny, gdyż od niego zależy istnienie gabinetu. P. Smith O'Brien, pewnie w porozumieniu się z innymi Irlandzkimi członkami Izby Niższej, radził go do niejakiго czasu odłożyć, ale sam Lord John Russel nalegał usilnie, by Izba natychmiast i stanowczo oswiadczyła się за przyjęciemъ lub uchyleciemъ билу, twierdząc, iż potrzeba obecnej chwili wymaga koniecznie, iżby kraj poznał jasno cały systemat polityki Ministrów, а Ministrowie by wiedzieli też jasno, o ile na współdziałaniu reprezentantów kraju liczyć mogą.

— Dz. angielskie wynurzają zadowolenie z powodu zakończenia korespondencyi względemъ małżeństwa Xięcia Montpensier, nie uważają jednakъ тей kwestyi за załatwioną. „Położenie Lorda Palmerstona, — мови dz *Britania*, — nie dopuszcza kompromissu. Nalega on, аby dzieci Infancki, według traktatu Utrechtkiego, pozbawione zostały prawa do korony hiszpańskiej, i obstaje stale przy тей zasadzie. Dopóki та kwestya nie zostanie w jeden lub drugi sposób rozstrzygnięta, z zadowoleniemъ stronъ obu, dopóty stosunki nasze z Францją i Hiszpanią nie będą mogły być przywrócone. Gdy przeto — dodaje ten же dziennik — stanowisko zajęte przez Lorda Palmerstona, zdaje się być trudnemъ do utrzymania, i gdy mogłoby wywrzeć nie tylko zgubny wpływъ на przyszłośćъ obu krajów, ale nawet на zachowanie powszechnego pokoju, Parlamentъ powinienъ поспieszycъ z oswiadczeniemъ się за, lub przeciwъ polityce tego Lorda.

Влосны.

Рымъ, 4 lutego.

Dnia 10 zesłego мѣсяца zakończyła życie в Jesi, Hrabina Mastai-Mosconi, ciotka panującego Папиежа, в 78 roku wieku swego. Zwłoki jejъ погребione zostały zъ prze- pьchemъ xiążęcymъ, в katedrze miejscowej.

— Don Miguel zniknął niespodzianie zъ miejsca zwykłego swego pobytu в Porto d'Anzo, ale kiedy, i dokąd się udał, nie wiadomo. Wypadekъ ten jest ть предметомъ powszechnychъ rozmówъ, тѣмъ więciej, же Posłowie: Francuzki, Hiszpański i Portugalski, wielce użalali się на то, же ich rządъ тutejszy wczesnie о тѣмъ nie uwiadomił. Atoli Don Miguel nie był uważany за jeńca, jak we Франци Hr. Montemolin, mógł за тѣмъ wydalicъ się bezъ pozwolenia rządu. Dowiadujemy się, же на wysokości morza pod Porto

вительства. Мы узнали, что какой-то иностранный корабль, подойдя къ *Porto d'Anzo*, гдѣ принцъ имѣлъ жительство, подавъ сигналъ, на который отвѣчали съ берега; послѣ чего инфантъ, тотчасъ сѣвъ въ рыбацкую лодку, отправился на этотъ вѣрно англійскій корабль. Объ отъѣздѣ Донъ Мигуэля не знали даже его приверженцы, и до сихъ поръ не знаютъ когда именно онъ уѣхалъ.

— Монсиньоръ Брунелли, въ концѣ этого мѣсяца, отправится въ Мадридъ, въ качествѣ чрезвычайнаго интернунція.

Испанія.

Мадридъ, 2 Февраля.

Новые министры, за исключеніемъ генерала Павія, не прибывшаго еще сюда, представлялись вчера кортесамъ; президентъ министровъ, герцогъ Сотомайоръ, произнесъ какъ въ сенатѣ такъ и въ конгрессѣ краткія рѣчи, въ коихъ общими словами старался изобразить политическую систему новаго кабинета. Онъ объявилъ, что правительство будетъ соблюдать хартию и законы; что оно предполагаетъ управлять въ духѣ умѣренномъ и примирять умы, но притомъ мощною рукою будетъ подавлять всѣ смятенія и наказывать возмутителей; что иностранная политика правительства будетъ совершенно испанскою, и не будетъ терпимо никакое чужестранное вліяніе на внутреннія дѣла, что наконецъ правительство съ особеннымъ усердіемъ будетъ стараться, чтобы съ апостоліческой столицею возобновлены были прекращенныя сношенія.

Эта министерская программа нисколько неудовлетворила прогрессистовъ. Они явно объявляютъ, что герцога Сотомайора могутъ только считать представителемъ противнаго, незаконнаго вліянія, подъ коимъ находится юная Королева. При томъ партія распущеннаго кабинета получила во вчерашнемъ засѣданіи конгресса важныя выгоды; ибо въ члены адресной комиссіи изъ среды ихъ избрали четырехъ, а именно Гг. Мона, Мартинеза-де-ла-Розу, Лопеза и Васкоза, даже и остальные вновь избранные члены: Гг. Розъ-де-Олаво, Оливанъ и Артета, не могутъ считаться несомнѣнными приверженцами новаго министерства.

Остъ-Индія.

Бомбэй, 2 Января.

Важнѣйшее извѣстіе изъ Индіи, есть безпрепятственное занятіе Англичанами Пенджаба. Въ *Bombay Times* сообщаютъ о томъ слѣдующее: „Визирь Лаль-Сингъ навлекъ на себя подозрѣніе въ сношеніяхъ съ Кашемирскими мятежниками; перехваченное его письмо подтвердило это подозрѣніе. Произведенное по сему предмету слѣдствіе, убѣдило Дурбара въ измѣнѣ его министра. Лаль-Сингъ отрѣшенъ отъ должности и отданъ подъ стражу Англичанамъ, которые отправили его въ Индостанъ, потому что, при всеобщей къ нему ненависти туземцевъ, жизнь его была бы тамъ въ опасности. Послѣ этого событія тамошнее правительство постановило просить генераль-губернатора объ оставленіи 10,000 войска въ Лагорѣ, до совершеннолѣтія Магараджи, и чтобы нашъ комиссаръ заступалъ въ это время мѣсто визиря. Мы согласились на эту просьбу съ тѣмъ, чтобы Шейки платили ежегодно на содержаніе нашихъ войскъ 250,000 фунт. стерл. Магараджа имѣетъ отъ роду семь лѣтъ, и потому Пенджабъ, въ теченіе по крайней мѣрѣ десяти лѣтъ, будетъ оставаться подъ управленіемъ Англій и подъ покровительствомъ ея войскъ.“

— Въ Синдъ отправлены подкрѣпленія, такъ такъ свирѣяющія тамъ нѣлѣ болѣзни, большую часть находящихъ тамъ войскъ, дѣлають неспособною къ службѣ. Положеніе вещей въ Кабулѣ удовлетворительнѣе прежняго. Въ Гваліорѣ происходятъ многочисленныя разбои и насильства, но провинціи: Индская и Бопальская наслаждаются совершеннымъ спокойствіемъ.

d'Anzo, гдѣ Хіагъ Braganza мѣскалъ, окрѣтъ cudzoziemski даѣ jakieś znaki, na które odpowiedziano z Jądu; poczemъ natychmiastъ Infantъ удаѣ się на łodzi rybackiej do pomienionego, (zapewne angielskiego) okrętu. Odjazdъ Donъ Miguela byłъ nawetъ tajemnicą dla jego stronników; dotychczasъ bowiemъ właściwy dzieńъ jego odjazdu nie jestъ imъ wiadomy.

— Monsignorъ Brunelli, przy końcu tego miesiąca uda się do Madrytu, w charakterze nadzwyczajnego Internuncjusza.

Испанія.

Мадридъ, 2 лютого.

Нови Министрови, oprócz Jenerała Pavia, który tu jeszcze nie przybył, przedstawili się wczorajъ Kortezomъ. Xіагъ Sotomayor, Prezesъ Ministrów, miałъ równie do Senatu jakъ do Kongressu przemowę, w której ogólnychъ wyrazachъ usiłowałъ rozwinąć polityczny systemъ nowego gabinetu. Zapowiedziałъ op, że rządъ ustawę i prawa zachowywać i ścisłego ichъ dopełnienia surowe przestrzegać będzie; że wъ duchu umiarkowania rządzić i umysły pojedynwać zamierza, leczъ razemъ silną ręką wszystkichъ burzycieli spokojności poskramiać i karać nie zaniedba; że zagranieczna polityka rządu będzie zupełnie hiszpańską, a zatęmъ żadenъ wpływъ zagranieczny na sprawy wewnętrzne cierpianymъ nie będzie; i nakoniecъ, że rządъ ze szczególną troskliwością starać się będzie o zawiązanie przerwanychъ stosunkówъ ze stolicą Apostolską.

Ministryalny tenъ programъ bynajmniej niezadowolniłъ progressistów. Oświadczają oni głośno, że Xіагъ Sotomayorъ uważać tylko mogą ze reprezentanta zniecierpiącego, nieprawego wpływu, podъ jakimъ trzymana jestъ młoda Królowa. Także stronnictwo rozwiązanego gabinetu odniosło wczorajъ w Kongressie ważne korzyści; albowiemъ na członkówъ komisji adresowej wybrano zъ pośródъ nichъ czterę osoby: PP. Mon, Martinez de la Rosa, Lopez i Vasquez, a nawetъ pozostali trzej: Ros de Olano, Olivan i Arteta, bynajmniej za niewątpliwychъ stronnikówъ nowego ministerstwa nie mogą być uważani.

Индія Восточная.

Бомбей, 2 stycznia.

Найважнѣйшаю wiadomością zъ Indji jestъ spokojne zajęcie przezъ Anglikówъ Pendszabu. *Bombay Times* udziela o tymъ wypadku następujące szczegóły: „Wezyrъ Lall-Singъ wpadłъ wъ podejrzenie, o zawarcie stosunkówъ zъ rokoszownikami Kasmirskimi; przejęty listъ jego potwierdziłъ tę zdradę. Sledztwo wъ tymъ celu przedsięwzięte przekonało Durbara o zbrodni jego Ministra. Lall-Singъ zostałъ złożony zъ urzędu i oddany podъ strażъ Anglikomъ, którzy go do Indostanu odesłali, gdyż wъ kraju, przy powszechnejъ przeciwъ niemu zawziętości ludu, nie byłby pewnymъ życia. Rządъ tamieczny po tymъ wypadku, urządziłъ просić Jeneralnego Gubernatora o pozostawienie 10,000 angielskiego wojska na załodze wъ Lahorze, aż do pełnoletności Maharadzy, orazъ aby naszъ Kommissarzъ zastępowałъ przezъ tenъ czasъ miejsce Wezyra. Zezwoliliśmy na tę prosbę, zъ warunkiemъ, iżby Szeikowie na utrzymanie wojskъ naszychъ płacili rocznie 250,000 фунт. szter. Maharadza jestъ siedmio-letniemъ dziećciemъ, затęмъ Pendszabъ przezъ dziesięć latъ przynajmniej podъ steremъ rządu angielskiego i podъ opieką wojskъ jego zostawać będzie.“

— Do Sindu posłane zostały posiłki, gdyż panujące wъ tymъ kraju choroby, większą częśćъ znajdującychъ się тамъ wojskъ naszychъ uczyniły niezdolną do służby. Stanъ rzeczy wъ Кабулу lepszy jestъ niżъ byłъ przedtęmъ. Wъ Gwaliorze zaszły liczne rozboje i gwałty, ale prowincye: Indu i Bopal, używają zupełnejъ spokojności.